

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 02 czerwca 2023 r.

WPS-VI.431.2.3.2023.xxx

Pani xxx xxx
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Długosiodle
ul. Adama Mickiewicza 15
07-210 Długosiodło

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx – inspektor wojewódzki, przeprowadzili w okresie od 21 lutego do 20 marca 2023 r., kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Długosiodle³. Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację przez gminę zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴ w zakresie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 21 lutego 2023 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania. Natomiast pozytywnie, pomimo nieprawidłowości działania podjęte w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego.

---

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej: GOPS, Ośrodek, Organ jednostka kontrolowana

⁴ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390).

I. Organizacja zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani xxx xxx – zatrudniona na tym stanowisku od 1 stycznia 2019 r. Obsługę finansowo-księgową Ośrodka od 1 maja 2004 r. prowadzi Skarbnik Gminy Długosiodło Pani xxx xxx – xxx (poprzednio xxx) na zasadach obowiązujących w samorządowych jednostkach budżetowych. W kwestii tej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przyjęto Uchwałę⁵, w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostkom organizacyjnym Gminy Długosiodło zaliczanych do sektora finansów publicznych.

W regulaminie organizacyjnym jednostki wprowadzonym Zarządzeniem⁶ Kierownika Ośrodka określono organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zakres zadań i kompetencji zatrudnionych pracowników. W akcie tym (podobnie jak we wcześniejszych regulaminach, które utraciły moc⁷), w Rozdziale III Organizacja Ośrodka § 6 ust. 1 pkt 3 wyodrębniono wieloosobowe stanowisko ds. świadczeń rodzinnych. Zadania tego stanowiska określono w Rozdziale IV Zakres działania stanowisk pracy § 10 regulaminu, co jest zgodne z art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W okresie objętym kontrolą zadania wynikające z ustawy realizowały nw. osoby:

1. Pani, jako Kierownik Ośrodka, posiadająca upoważnienie⁸ Wójta Gminy Długosiodło do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych⁹.
2. Pani xxx xxx – inspektor do spraw świadczeń rodzinnych, realizująca zadania z zakresu świadczeń rodzinnych od 1 xxx r., posiadająca upoważnienie¹⁰ do prowadzenia

---

⁵Uchwała Nr xxx Rady Gminy Długosiodło z dnia xxx r. oraz Uchwała xxx Rady Gminy Długosiodło z dnia xxx r. w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale xxx Rady Gminy Długosiodło z dnia xxx r.

⁶Zarządzenie Nr xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle z dnia xxx r.

⁷Zarządzenie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle do Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle: Nr xxx z dnia xxx r. i xxx z dnia xxx r. zmienionego Zarządzeniem Nr xxx z dnia xxx r.

⁸ Zarządzenie Nr xxx Wójta Gminy Długosiodło z dnia xxx r.

⁹ xxx r. w związku z znowelizowaną ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Wójt Gminy Długosiodło uzupełnił Pani Kierownik Upoważnienie xxx z dnia xxx r.

¹⁰Upoważnienie Nr xxx Wójta Gminy Długosiodło z dnia xxx r. wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Długosiodle z dnia xxx r.

postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych¹¹.

3. Pani xxx xxx – referent do spraw świadczeń rodzinnych, realizująca zadania z zakresu świadczeń rodzinnych od xxx r. do xxx r. i od xxx r., posiadająca upoważnienie¹² do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
4. Pani xxx xxx – referent do spraw świadczeń rodzinnych, realizująca zadania z zakresu świadczeń rodzinnych od xxx r. do xxx r. oraz od xxx r. do xxx r., posiadała upoważnienie¹³ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
5. Pani Milena Wyrzykowska – pomoc administracyjna, realizująca zadania z zakresu świadczeń rodzinnych od xxx do xxx r., posiadała upoważnienie¹⁴ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.

W przedstawionych kontrolującym zakresach czynności została określona realizacja świadczeń rodzinnych.

II. Prawdliwość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli Ośrodek w 7 sprawach¹⁵ odzyskał w ramach koordynacji na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej kwocie 11 526,87, w tym należność główna - 8 927,04 zł i odsetki za opóźnienie - 2 599,83 zł. O powyższym, poinformowano za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej e-PUAP Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie. Do informacji dołączono kopie przelewów bankowych potwierdzającą dokonanie spłaty kwoty głównej

---

¹¹xxx r. w związku z znowelizowaną ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Wójt Gminy Długosiodło na pisemny wniosek uzupełnił Pani xxx xxx Upoważnienie xxx z dnia xxx r.

¹² Upoważnienie Nr xxx Wójta Gminy Długosiodło z dnia xxx r. wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Długosiodle z dnia xxx r.

¹³Upoważnienie Nr xxx Wójta Gminy Długosiodło z dnia xxx r. wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Długosiodle z dnia xxx r.

¹⁴Upoważnienie Nr xxx Wójta Gminy Długosiodło z dnia xxx r. wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Długosiodle z dnia xxx r.

¹⁵Decyzje administracyjne Nr: xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r. i xxx z dnia xxx r.

z podziałem na należność główną i odsetki. Po dokonaniu spłaty przez świadczeniobiorców, kwoty niezwłocznie przekazano na rachunek dochodów Wojewody Mazowieckiego. W 5 sprawach informacje zostały przekazane po upływie 7 dni, tj. w terminie ok. miesiąca, w tym w 1 sprawie po upływie kilku miesięcy. W dwóch sprawach informacje zostały przekazane terminowo. Zgodnie z „Procedurą współpracy Wojewody Mazowieckiego z organami właściwymi w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego” organ właściwy powinien poinformować Wojewodę Mazowieckiego o spłacie całkowitej lub częściowej bądź o potrąceniu z innych świadczeń nienależnie pobranego świadczenia w ciągu 7 dni od jej dokonania przez stronę. Przelewy nie zostały opatrzone dopiskiem koordynacja. Do dokonanych przelewów bankowych dotyczących przekazania nienależnie pobranych świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie sporządzano szczegółowej specyfikacji, co stanowiło uchybienie pkt 3 procedury wprowadzonej przez Wojewodę Mazowieckiego. Z wyjaśnień przedstawionych przez Panią Kierownik wynika, że „(...) *Specyfikację przelewu z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i rodzinnych w związku z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – stanowiącą załącznik nr 1 do „Zasad współpracy Organów Właściwych i Wojewody Mazowieckiego w sprawach dotyczących nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i rodzinnych w związku z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”, z uwagi na przeoczenie, zaczęto wysyłać od 2023 roku*”. W okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego¹⁶, które w związku z art. 23a ust. 1 ustawy należało wraz z dokumentacją przekazać wojewodzie ani wnioski, w których zgodnie z art. 23a ust. 2 należało wystąpić do wojewody z zapytaniem, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

---

¹⁶Załącznik Nr 2 - Wykaz wniosków i decyzji wydanych w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego wydanych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 21 lutego 2023 r.

III. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego i jego wypłacania

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli do Ośrodka zostało złożonych 50 wniosków o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Ośrodek w okresie kontrolowanym wydał łącznie 105 decyzji w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego, w tym 15 decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, 6 decyzji uchylających, 34 decyzje odmawiających prawa, 3 decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i o zwrocie, 46 decyzji zmieniających decyzje pierwotne oraz 1 decyzję wygaszającą z uwagi na zgon świadczeniobiorcy. 1 wniosek¹⁷ na dzień rozpoczęcia kontroli nie został jeszcze rozpatrzony.

W okresie podlegającym kontroli w 23 sprawach utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przedłużono w 17 sprawach, stosownie do przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W 6 sprawach prawa tego nie przedłużono, ponieważ wnioskodawcy otrzymali nowe orzeczenie o niepełnosprawności i złożyli wnioski o świadczenie pielęgnacyjne. Kontroli poddano akta 26 spraw (w tym 7 spraw, w których w okresie podlegającym kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności), w których wydano łącznie 69 decyzji:

- 11¹⁸ decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- 15¹⁹ decyzji odmawiających przyznania prawa,
- 1²⁰ decyzję umarzającą postępowanie administracyjne w zakresie wniosku złożonego przed okresem podlegającym kontroli,
- 24²¹ decyzji zmieniających na skutek waloryzacji świadczenia pielęgnacyjnego,

---

¹⁷Wniosek z xxx r.

¹⁸Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

¹⁹Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²⁰Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

²¹Decyzje administracyjne nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

- 6²² decyzji zmieniających, w których w okresie kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, stosownie do przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, przy czym w 4 sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano przed okresem podlegającym kontroli,
- 8²³ decyzji uchylających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, przy czym w 4 sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano przed okresem podlegającym kontroli,
- 3²⁴ decyzje, w których stwierdzono nienależnie pobrane świadczenia i zażądano ich zwrotu,
- 1²⁵ decyzję wygaszającą z uwagi na zgon świadczeniobiorcy.

Kierownik GOPS poinformowała²⁶, że w okresie podlegającym kontroli „*był tylko jeden przypadek, gdzie zmarł wnioskodawca świadczenia pielęgnacyjnego*”. Postępowanie w sprawach o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-9 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466). Badane wnioski złożone zostały w formie papierowej, opatrzone były pieczęcią z datą wpływu i podpisem (parafką) osoby przyjmującej wniosek. Do wniosków dołączano orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz niezbędne weryfikacje, które jednostka kontrolowana uzyskała za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CSIZS Emp@tia, tj. korzystano z usługi PESEL, CBB, EKSMOoN, za wyjątkiem 6 spraw²⁷, gdzie przedłużono prawo do świadczenia

²²Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²³Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r., xxx z xxx r.

²⁴Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²⁵ Decyzja administracyjna Nr: xxx z xxx r.

²⁶ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień/oświadczeń z xxx r.

²⁷Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

w związku z COVID-19 bez uprzedniej weryfikacji w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, co było działaniem nieprawidłowym.

We wszystkich skontrolowanych wnioskach uchybiono przepisom art. 20 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, ponieważ w miejscu organu właściwego wskazany został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle (wnioski były ostemplowane w tym miejscu pieczęcią GOPS). Ustawa o świadczeniach rodzinnych stanowi, że postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne lub otrzymującej świadczenia rodzinne (art. 3 ust. 11 ustawy). Zatem w miejscu organu właściwego powinien być wskazany Wójt Gminy Długosiodło.

We wszystkich sprawach, w których było to konieczne wnioskodawcy dołączali wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

W skontrolowanych sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, jednostka kontrolowana ustaliła zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy na czas określony, oznaczony w orzeczeniu, czyli do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa ważność orzeczenia.

W 1²⁸ sprawie prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono począwszy od dnia, kiedy strona zrezygnowała z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem, natomiast w drugiej²⁹ sprawie strona zrezygnowała z pobierania świadczenia rodzicielskiego. W 9³⁰ kolejnych sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono od miesiąca, w którym wpłynął wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, z uwagi na kontynuację wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego przyznanego wcześniejszą decyzją.

W 15³¹ sprawach Ośrodek odmówił przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, ponieważ w 14 sprawach osoby wymagające opieki nie spełniały wymogu zawartego w art. 17 ust. 1b, w tym w 6 sprawach również art. 17 ust. 5 pkt 2a, zaś w 1 sprawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W 1³² sprawie (spośród wymienionych wyżej) Ośrodek

---

²⁸ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

²⁹ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

³⁰ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

³¹ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

³² Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

nieprawidłowo odmówił przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego siostrze nad bratem. Jednostka kontrolowana błędnie zinterpretowała art. 17 ust. 1 pkt 4³³ ustawy o świadczeniach rodzinnych. Żądanie dostarczenia przez Ośrodek orzeczeń o znacznym stopniu niepełnosprawności rodzeństwa jest nieuzasadnione. Ubiegająca się o świadczenie pielęgnacyjne na niepełnosprawnego brata jest osobą, która spełnia przesłanki art. 17 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, tj. nie jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności i ciąży na niej obowiązek alimentacyjny wobec brata, rodzice nie żyją, nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, natomiast pozostałe rodzeństwo nie może sprawować opieki z przyczyn zdrowotnych i innych obiektywnych przyczyn.

Zarówno w tej sprawie jak i w pozostałych, w których Organ odmówił prawa do świadczenia pielęgnacyjnego strony odwołały się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce (dalej SKO). W 14 sprawach SKO w całości uchyliło zaskarżone decyzje odmowne i przyznało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W 1³⁴ sprawie SKO utrzymało decyzję w mocy. W 24 sprawach, w których waloryzowano wysokość świadczeń, decyzje wydawano terminowo, tj. do 14 stycznia danego roku, co jest zgodne z art. 35 § 1-3 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.). Na skutek corocznej waloryzacji świadczenia, świadczenia pielęgnacyjne zostały przyznane w kwocie 2119 zł w 2022 r., natomiast od 1 stycznia 2023 r. w kwocie 2458 zł.

W 6³⁵ skontrolowanych sprawach prawidłowo zmieniono decyzje pierwotne i przedłużono prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W tych sprawach, bez zbędnej zwłoki przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przedłużonych z mocy prawa orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności od następnego miesiąca, w którym upłynął termin ważności orzeczenia do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo

---

³³Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje (...) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności (...).

³⁴Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

³⁵Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Ponadto, informowano strony o obowiązku zgłaszania zmian mających wpływ na prawo do świadczeń, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy.

W 1 sprawie, gdzie wcześniej do xxx r.³⁶ decyzją było przyznane świadczenie pielęgnacyjne, Organ xxx r. na podstawie art. 61 § 1 i 4 k.p.a. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne³⁷ w sprawie zmiany decyzji (próba kontaktu telefonicznego była nieskuteczna). W trakcie prowadzonego postępowania strona xxx r. złożyła oświadczenie o treści „*Oświadczam, że nie chcę przedłużenia świadczeń uzależnionych od orzeczenia o niepełnosprawności ze względu na COVID*”. W związku z tym Organ wydał na podstawie art. 105 § 2 k.p.a. decyzję umarzającą postępowanie administracyjne³⁸. xxx r.³⁹ strona złożyła wniosek o świadczenie pielęgnacyjne, załączając nowe orzeczenie o niepełnosprawności, które było wydane przed wydaniem decyzji umarzającej wszczęte postępowanie.

W 5⁴⁰ sprawach (na wniosek strony) uchylono decyzje zmieniające, w których w okresie kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, gdzie powodem było nabycie nowego orzeczenia o niepełnosprawności. Na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Nie ma zatem podstaw prawnych do wydawania decyzji uchylających po upływie okresu na jaki decyzje przedłużające zostały wydane. Szczegółowe wyjaśnienia i wytyczne w tym zakresie zostały przedstawione w obszernych komunikatach Ministerstwa

---

³⁶Wniosek o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych z xxx r. do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności; odpowiedź z xxx r. (wpływ do Ośrodka xxx r.), „*że w dniu xxx r. został zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności do dnia xxx r.*”, niemożność weryfikacji w systemie EKSMOoN w dniu xxx r. - Notatka służbowa z xxx r.

³⁷ Odebrane przez stronę xxx r.

³⁸ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

³⁹ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

⁴⁰Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia oraz 5 listopada 2020 r. i przesłane wszystkim realizatorom świadczeń rodzinnych przy użyciu Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

W 3⁴¹ sprawach prawidłowo uchylono pierwotne decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne z uwagi na zgon osoby, nad którą sprawowana była opieka.

Organ w ww. sprawach wydał również 3⁴² decyzje o uznaniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia. W jednej⁴³ decyzji w treści rozstrzygnięcia nie określono wysokości odsetek za opóźnienie, ponieważ spłata nastąpiła w tym samym miesiącu co wypłata świadczeń. W dwóch⁴⁴ kolejnych nie określono wysokości odsetek, pomimo iż spłata nastąpiła w miesiącu następującym po dniu wypłaty świadczeń, co jest nieprawidłowością.

W decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie w podstawie prawnej i treści powołano się na przepis regulujący wysokość zwrotu odsetek za opóźnienia, zgodnie z art. 30 ust. 8 ustawy. Organ prawidłowo ustalał podlegające zwrotowi kwoty nienależnie pobranych świadczeń.

W 1⁴⁵ sprawie zweryfikowano wnioskodawcę w bazie PESEL i w drodze decyzji administracyjnej na podstawie art. 162 § 1 pkt 1 k.p.a. wygaszono prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z uwagi na zgon świadczeniobiorcy. Wydanie decyzji nie powinno mieć miejsca, ponieważ śmierć osoby uprawnionej powoduje, że w sprawie nie występuje już strona postępowania, a decyzja przyznająca świadczenie wygasła z mocy prawa. Wygaszenie prawa do świadczenia powinno nastąpić na podstawie stosownej adnotacji w aktach.

Postępowanie w sprawie świadczeń pielęgnacyjnych kończono wydaniem decyzji administracyjnych w terminach określonych w art. 35 § 1-3 k.p.a.

Analiza kart zrealizowanych świadczeń wykazała, że świadczenia pielęgnacyjne wypłacano terminowo zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych, w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 ustawy. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe.

Badane decyzje administracyjne w sprawach świadczeń pielęgnacyjnych wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. (poza 1 decyzją wygaszającą z uwagi na zgon świadczeniobiorcy). Decyzje zawierały elementy określone w art. 107 k.p.a., tj.

---

⁴¹Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

⁴²Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

⁴³ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

⁴⁴Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r. i xxx r.

⁴⁵ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

oznaczenie organu właściwego Wójta Gminy Długosiodło, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania. Decyzje opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Zawierały w pouczeniu informację o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczenia oraz informację, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi. Ponadto, decyzje zawierały informację o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych wydanych w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego stwierdzono uchybienia:

- w 11 przypadkach w podstawie prawnej decyzje przyznające i zmieniające prawo do świadczeń nie zawierały art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych stanowiący o ich natychmiastowej wykonalności, zaś w 15 przypadkach w podstawie prawnej powołano cały art. 32 ustawy, podczas gdy należało powołać właściwy ustęp tego artykułu. W treści 5 decyzji również nie pouczono stron, że wydane decyzje są natychmiast wykonalne,
- w 3⁴⁶ decyzjach uchylających nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, ponieważ w sentencji wskazano okres uchylenia świadczenia (okres wstecz, tj. uchylić z dniem... lub uchylić od dnia...), podczas gdy datą uchylenia jest data jej wydania,
- w decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie powołano niemające zastosowania: art. 163 k.p.a. i art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- w podstawie prawnej i treści decyzji, w których stwierdzono nienależnie pobrane świadczenie i zażądano jego zwrotu, nie powołano art. 30 ust. 7 ustawy, który stanowi, że nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które stanowią podstawę jej wydania wraz z powołaniem źródła ich publikacji (tzw. publikatora). Natomiast w sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów oraz punktów, to należy wskazać ten, który znajduje

---

⁴⁶Decyzje administracyjne nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

zastosowanie w danej sprawie, bowiem w przeciwnym przypadku będzie to naruszało wymóg dokładnego podania podstawy prawnej.

Decyzje administracyjne doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Jednostka kontrolowana występowała do ZUS w sprawie ustalenia okresu niezbędnego do uzyskania odpowiednio, 20-letniego dla kobiety i 25-letniego dla mężczyzny, okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego (składkowego i nieskładkowego), poza 1 sprawą, o której mowa poniżej. Uzyskane informacje stanowiły podstawę do opłacania składek.

W 1 sprawie⁴⁷, w której pomimo wydania przez SKO xxx r. decyzji ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego⁴⁸, dopiero xxx r. wysłano zapytanie do ZUS. Pani Kierownik oświadczyła, że „w dniu xxx r. Pani (...) napisała oświadczenie, że ma już wymagany okres ubezpieczenia w KRUSIE i nie oczekuje opłacania składek przy świadczeniu pielęgnacyjnym. Po ponownej analizie dokumentów organ postanowił w dniu xxx zgłosić do ubezpieczenia społecznego w ZUS Panią (...) i w dniu xxx opłacił zaległe składki społeczne do ZUS za okres w którym było pobierane świadczenie pielęgnacyjne tzn. xxx do xxx.”

Poza tym, składki emerytalno-rentowe w związku z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego opłacane są do ZUS, z wyjątkiem 1 osoby, której składki opłacane są do KRUS. Składki zdrowotne opłacano za 5 osób, ponieważ pozostali świadczeniobiorcy posiadają ubezpieczenie zdrowotne z innego tytułu. Z uwagi na osiągnięcie przez 2 wnioskodawców niezbędnego okresu ubezpieczenia, Organ nie opłacał składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. we wszystkich skontrolowanych wnioskach uchybiono przepisom art. 20 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, ponieważ w miejscu organu właściwego wskazany został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle zamiast Wójt Gminy Długosiodło,
2. w 6 sprawach przedłużono prawo do świadczenia w związku z COVID-19 bez uprzedniej weryfikacji w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności,

---

⁴⁷ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

⁴⁸ Data wpływu do Ośrodka - xxx r.

3. w 1 sprawie nieprawidłowo wygaszono prawo do świadczenia pielęgnacyjnego poprzez wydanie decyzji administracyjnej, oznaczając jednocześnie jako stronę postępowania osobę zmarłą,
4. w 5 sprawach zbędnie uchylono decyzje zmieniające, w których w okresie kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, gdzie powodem było nabycie nowego orzeczenia o niepełnosprawności,
5. w 2 decyzjach o ustaleniu i o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego nie określono wysokości odsetek za opóźnienie,
6. w 3 decyzjach uchylających nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, ponieważ w sentencji wskazano okres uchylecia świadczenia, podczas gdy datą uchylecia jest data jej wydania,
7. w wydanych decyzjach stwierdzono następujące uchybienia:
  - w 11 przypadkach w podstawie prawnej decyzje przyznające i zmieniające prawo do świadczeń nie zawierały art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych stanowiący o ich natychmiastowej wykonalności, zaś w 15 przypadkach w podstawie prawnej powołano cały art. 32 ustawy, podczas gdy należało powołać właściwy ustęp tego artykułu. W treści 5 decyzji również nie pouczone stron, że wydane decyzje są natychmiast wykonalne,
  - w decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie powołano niemające zastosowania: art. 163 k.p.a. i art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
  - w decyzjach stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia nie powołano art. 30 ust. 7 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
8. w 1 sprawie nie opłacano składki emerytalno-rentowej do ZUS,
9. w 1 sprawie nieprawidłowo odmówiono przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego siostrze nad bratem. Jednostka kontrolowana błędnie zinterpretowała art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W tej sprawie następnie SKO przyznało świadczenie.

Uwagi:

- po odzyskaniu nienależnie pobranych świadczeń ustalonych na podstawie decyzji Wojewody, w 5 sprawach informacje zostały przekazane do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie po upływie 7 dni, co jest niezgodne z „Procedurą współpracy Wojewody Mazowieckiego z organami właściwymi w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”,
- w postępowaniu prowadzonym z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, po odzyskaniu należności dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji wojewody w 2022 r. Organ nie sporządzał specyfikacji do dokonanych przelewów bankowych dotyczących przekazania nienależnie pobranych świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, co stanowiło uchybienie pkt 3 procedury.

Ww. przelewy nie zostały opatrzone dopiskiem koordynacja.

Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle oraz pracownicy merytoryczni, którzy realizowali kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Kierownik do podjęcia następujących działań:

1. Wskazywania we wnioskach jako organ właściwy Wójta Gminy Długosiodło zamiast Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.
2. Dokonywania każdorazowo, przed wydaniem decyzji administracyjnych weryfikacji orzeczeń o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN) - stosownie do treści art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w tym także przed wydaniem decyzji przedłużającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.
3. W przypadku śmierci wnioskodawcy wygaszania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego poprzez zamieszczanie stosownej adnotacji w aktach sprawy i dołączeniu dokumentu potwierdzającego zgon, w tym weryfikacji w systemie PESEL.

4. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością, a w szczególności:
- nieuchylania po upływie okresu na jaki decyzje zostały przedłużone na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (np. po uzyskaniu przez stronę nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności),
  - niewskazywania w podstawie prawnej wydawanych decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie przepisów, które nie mają zastosowania w sprawie, tj. art. 163 Kodeksu postępowania administracyjnego i art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych,
  - przywoływania w decyzjach przyznających i zmieniających art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz przytaczania w treści przepisu w brzmieniu określonym w ustawie,
  - nieuchylania decyzji za okres wstecz, a w ich rozstrzygnięciu zawierania zapisu: „uchylam decyzję nr ... z dnia ...”,
  - w decyzjach stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia powoływania art. 30 ust. 7 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
5. Opłacania składki emerytalno-rentowej do ZUS, pomimo uzyskania wymaganego okresu opłacania składki do KRUS.
6. Prawidłowego stosowania art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych i w przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie pielęgnacyjne na niepełnosprawne rodzeństwo spełnia przesłanki art. 17 ust. 1 pkt 4, art. 17 ust. 1a pkt 1-3, art. 17 ust. 1b pkt 1-2, art. 17 ust. 5 pkt 1-3 i pkt 5-6 oraz art. 17b ust. 1 pkt 1-2 ustawy świadczeniach rodzinnych, rozstrzygania o prawie do świadczenia pielęgnacyjnego.

Uwagi i wnioski:

1. Zwraca się uwagę na konieczność stosowania „Procedury współpracy Wojewody Mazowieckiego z organami właściwymi w zakresie nienależnie pobranych świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego” i stosownie do jej zapisów:

- a. po odzyskaniu nienależnie pobranych świadczeń ustalonych na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego przekazywania do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie informacji w tym przedmiocie w terminie 7 dni,
  - b. przesyłania specyfikacji wraz z potwierdzeniem przelewu,
  - c. opatrywania przelewu dopiskiem „koordynacja”.
2. Zasadnym jest, aby w trakcie realizacji decyzji przedłużającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych potwierdzenia w systemie EKSMOoN, że osoba wymagająca opieki nie posiada nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Pouczenie

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
**Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki
Społecznej**

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan xxx xxx - Wójt Gminy Długosiodło